

УКРАЇНА
ФІЗИЧНА ОСОБА-ПІДПРИЄМЕЦЬ
ОВДІЄНКО ВАДИМ ОЛЕКСАНДРОВИЧ

14000 Чернігівська обл., м. Чернігів, Деснянський район вул. Шевченко, буд.16, кв.81
тел. (066)5254658

ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ

до детального плану території для будівництва
та обслуговування об'єктів рекреаційного
призначення загальною площею 30,0000га. на
території Остерської міської ради
(за межами населеного пункту)
Козелецького району Чернігівської області

Директор ФОП

Овдієнко В.О.

Овдієнко В.О.

м. Чернігів – 2021 рік

ЗМІСТ

	ВСТУП.....	5
	МЕТОДОЛОГІЯ ПРОВЕДЕННЯ СЕО.....	6
	Нормативно-правова база проведення СЕО в Україні.....	7
	Забезпечення доступу та врахування думки громадськості під час розроблення СЕО.....	8
1.	<i>Зміст та основні цілі документа державного планування, його зв'язок з іншими документами державного планування .....</i>	10
2.	<i>Характеристика поточного стану довкілля, у тому числі здоров'я населення, та прогностичні зміни цього стану, якщо документ державного планування не буде затверджено.....</i>	16
3.	<i>Характеристика стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я на територіях, які ймовірно зазнають впливу</i>	25
4.	<i>Екологічні проблеми, у тому числі ризики впливу на здоров'я населення, які стосуються документа державного планування, зокрема щодо територій з природоохоронним статусом .....</i>	30
5.	<i>Зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, встановлені на міжнародному, державному та інших рівнях, що стосуються документа державного планування, а також шляхи врахування таких зобов'язань під час підготовки документа державного планування.....</i>	35
6.	<i>Опис наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, у тому числі вторинних, кумулятивних, синергічних, коротко-, середньо- та довгострокових (1, 3-5 та 10-15 років відповідно, а за необхідності - 50-100 років), постійних і тимчасових, позитивних і негативних наслідків.....</i>	42
7.	<i>Заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування.....</i>	50
8.	<i>Обґрунтування вибору виправданих альтернатив, що розглядалися, опис способу, в який здійснювалася стратегічна екологічна оцінка, у тому числі будь-які ускладнення.....</i>	56
9.	<i>Заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення.....</i>	60
10.	<i>Опис ймовірних транскордонних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення.....</i>	61
11.	<i>Резюме нетехнічного характеру інформації розраховане на широку аудиторію.....</i>	62
	ВИСНОВКИ.....	65

ВСТУП

На сучасному етапі розвитку суспільства все більшого значення у міжнародній, національній і регіональній політиці набуває концепція збалансованого (сталого) розвитку, спрямована на інтеграцію економічної, соціальної та екологічної складових розвитку. Поява цієї концепції пов'язана з необхідністю розв'язання екологічних проблем і врахування екологічних питань в процесах планування та прийняття рішень щодо соціально-економічного розвитку країн, регіонів і населених пунктів.

Стратегічна екологічна оцінка здійснюється на основі принципів законності, гласності, наукової обґрунтованості, комплексності, запобігання екологічній шкоді, довгострокового прогнозування, участі громадськості та міжнародного екологічного співробітництва.

Метою СЕО є забезпечення високого рівня охорони довкілля та сприяння інтеграції екологічних факторів у підготовку планів і програм з метою забезпечення збалансованого (сталого) розвитку.

Завдяки процедурі СЕО виявляються усі можливі негативні наслідки під час реалізації документа державного планування, попереджається їх настання та не допускаються великі бюджетні витрати для їх ліквідації, знаходяться найкращі варіанти досягнення цілей документа державного планування із дотриманням принципів сталого розвитку, виявляються недоліки прийнятих документів, які перешкоджають досягненню поставлених цілей та гарантується внесення змін до них. Усе це відбувається з метою якнайповніше забезпечити принцип сталого розвитку у громадах.

СЕО обов'язково проводиться щодо проектів ДДП, які відповідають одночасно двом критеріям: які стосуються сільського господарства, лісового господарства, рибного господарства, енергетики, промисловості, транспорту, поводження з відходами, використання водних ресурсів, охорони довкілля, телекомунікацій, туризму, містобудування або землеустрою (схеми) та виконання яких передбачатиме реалізацію видів діяльності (або які містять види діяльності та об'єкти), щодо яких законодавством передбачено здійснення процедури оцінки впливу на довкілля, або які вимагають оцінки, зважаючи на ймовірні наслідки для територій та об'єктів природно-заповідного фонду та екологічної мережі, крім тих, що стосуються створення або розширення територій та об'єктів природно-заповідного фонду, відповідно до статті 2 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» від 20.03.2018 №2354-VIII.

Відповідно до ст. 3 Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» об'єкт підпадає під другу категорію видів планованої діяльності та об'єктів, які можуть мати значний вплив на довкілля та підлягають оцінці впливу на довкілля, включає:

1) глибоке буріння, у тому числі геотермальне буріння, буріння з метою зберігання радіоактивних відходів, **буріння з метою водопостачання** (крім буріння з метою вивчення стійкості ґрунтів).

СПИСОК СКОРОЧЕНЬ

ДПТ – детальний план території;

ДДП – документ державного планування;

СЕО – стратегічна екологічна оцінка;

СЗЗ – санітарно-захисна зона.

МЕТОДОЛОГІЯ ПРОВЕДЕННЯ СЕО

В умовах зміни динаміки інтеграційних та глобалізаційних процесів все більшої актуальності набуває питання імплементації засад сталості в Україні з урахуванням світового досвіду реалізації концепції сталого розвитку. Реалії сьогодення зумовлюють необхідність вирішення ряду економічних, соціальних, демографічних, екологічних та інших проблем, з якими зіткнулася країна на сучасному етапі свого існування та її перехід на нову «сталу» модель розвитку. Задоволення економічних потреб країни без усвідомлення принципів раціонального природокористування, може привести до деградації та повної вичерпності ресурсного потенціалу та екологічних катастроф. У зв'язку з цим управління економічними процесами не може відбуватися без врахування екологічних наслідків, які можуть відбутися, тому до оцінки ефективності таких процесів доцільно застосовувати комплексний підхід, з урахуванням економічних, соціальних та екологічних аспектів.

Україна впевнено тримає курс на впровадження світового досвіду підходів реалізації сталого розвитку, одним з кроком є впровадження нового інструменту реалізації екологічної політики – СЕО.

СЕО є важливою та необхідною процедурою, яка спрямована на реалізацію і захист прав та інтересів суспільства у сфері використання та охорони природних ресурсів, ураховує інтереси майбутніх поколінь шляхом інтеграції екологічних пріоритетів у плани та програми соціально-економічного розвитку країни.

СЕО зосереджена на всебічному аналізі можливого впливу запланованої діяльності на навколишнє природне середовище на коротку та віддалену перспективи, передбачає використання отриманих результатів для запобігання екологічним наслідкам або їх пом'якшення.

Методологія ґрунтується на європейському досвіді проведення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування. Порядок здійснення СЕО затверджено відповідно до статті 9 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» та V розділу Методичних рекомендацій із здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування.

Етапами стратегічної екологічної оцінки є:

- 1) визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки;
- 2) складання звіту про стратегічну екологічну оцінку;
- 3) проведення громадського обговорення та консультацій у порядку, передбаченому статтями 12 та 13 Закону України «Про стратегічну екологічну

оцінку», транскордонних консультацій у порядку, передбаченому статтею 14 цього Закону;

- 4) врахування звіту про стратегічну екологічну оцінку, результатів громадського обговорення та консультацій;
- 5) інформування про затвердження документа державного планування;
- 6) моніторинг наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення.

Нормативно-правова база проведення СЕО в Україні

Основними міжнародними правовими документами щодо СЕО є Протокол про стратегічну екологічну оцінку (Протокол про СЕО) до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті (Конвенція ЕСПО), ратифікований Верховною Радою України (№ 562 VIII від 01.07.2015), та Директива 2001/42/ЄС про оцінку впливу окремих планів і програм на навколишнє середовище, імплементація якої передбачена Угодою про асоціацію між Україною та ЄС.

Засади екологічної політики України визначені Законом України «Про основні засади (Стратегію) державної екологічної політики на період до 2020 року» (ухвалено Верховною Радою України 21 грудня 2010 року). В цьому законі СЕО згадується в основних принципах національної екологічної політики, інструментах реалізації національної екологічної політики та показниках ефективності Стратегії. Зокрема, одним з показників цілі 4 Стратегії «Інтеграція екологічної політики та вдосконалення системи інтегрованого екологічного управління».

У 2012 році Наказом Міністерства екології та природних ресурсів України (від 17.12.2012 р. № 659) затверджено «Базовий план адаптації екологічного законодавства України до законодавства Європейського Союзу (Базовий план апроксимації)». Зокрема, відповідно до цього плану потрібно привести нормативно-правову базу України у відповідність до вимог «Директиви 2001/42/ЄС про оцінку впливу окремих планів та програм на навколишнє середовище».

21 лютого 2017 р. у Верховній Раді України було зареєстровано нову редакцію законопроекту «Про стратегічну екологічну оцінку» (реєстраційний № 6106). Метою законопроекту є встановлення сфери застосування та порядку здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування на довкілля. Законопроект, розроблений на виконання пункту 239 плану заходів з імплементації Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, спрямований на імплементацію Директиви 2001/42/ЄС Європейського

Парламенту та Ради від 27 червня 2001 р. про оцінку наслідків окремих планів та програм для довкілля.

Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку» був ухвалений Верховною Радою України 20 березня 2018 року та 10 квітня 2018 року підписаний Президентом України. Цей Закон вступив в дію з 12 жовтня 2018 року.

Закон встановлює в Україні механізм СЕО, який діє в країнах Європейського Союзу та передбачає, що всі важливі документи, зокрема, державні програми, повинні, у першу чергу, проходити стратегічну екологічну оцінку з урахуванням необхідних імовірних ризиків тих чи інших дій для довкілля.

Відповідно до Наказу №296 від 10 серпня 2018 року Міністерством екології та природних ресурсів України було затверджені Методичні рекомендації із здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування. Дані Методичні рекомендації розроблено на виконання пунктів 6 та 7 частини першої статті 6 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку».

Відповідно до частини 3 статті 11 Закону та частини 4 статті 2 Закону України «Про регулювання містобудівної документації» у складі містобудівної документації звітом про стратегічну екологічну оцінку для проектів містобудівної документації є розділ «Охорона навколишнього природного середовища».

Вимоги до структури та змісту звіту про СЕО, визначені частиною 2 статті 11 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» є обов'язковими.

Розроблення генерального плану, поєднаного з детальним планом території та планом зонування і звіту про СЕО необхідно здійснювати відповідно до вимог законів України «Про регулювання містобудівної діяльності», ДБН Б. 1.1-15:2012 «Склад та зміст генерального плану населеного пункту», ДБН Б.2.2-12:2019 «Планування і забудова територій».

Розроблення розділу «Охорона навколишнього природного середовища», який для проектів містобудівної документації є звітом СЕО, необхідно здійснювати відповідно до вимог статті 11 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку», ДСТУ-Н Б Б.1.1- 10:2010 «Настанова з виконання розділів «Охорона навколишнього природного середовища» у складі містобудівної документації».

Заходи щодо охорони атмосферного повітря необхідно передбачати відповідно до вимог статей 10-22 Закону України «Про охорону атмосферного повітря».

Заходи по охороні водного басейну необхідно передбачати відповідно до вимог Водного кодексу України, Закону України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення», постанови Кабінету Міністрів України від 18.12.1998 №2024 «Про правовий режим зон санітарної охорони водних об'єктів», постанови Кабінету Міністрів України від 25.03.1999 № 465 «Про затвердження Правил охорони поверхневих вод від забруднення зворотними водами», ДБН В.2.5-74:2013 «Водопостачання. Зовнішні мережі та споруди. Основні положення проектування», затвердженого наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 08.04.2013 №133, ДБН В.2.5-75:2013 «Каналізація. Зовнішні мережі та споруди. Основні положення проектування», затвердженого наказами Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 08.04.2013 №134, ДСТУ- Н Б В.2.5-61:2012 «Настанова з улаштування систем поверхневого водовідведення», затвердженого наказами Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово- комунального господарства України від 10.04.2012 №152.

Формування, збереження та раціональне, невиснажливе використання екологічної мережі регулюється Законами України «Про екологічну мережу України». Відповідно до пункту 4 статті 15 Закону України «Про екологічну мережу» регіональні та місцеві схеми формування екомережі, програми у сфері формування, збереження та використання екомережі є основою для розроблення усіх видів проектної документації при здійсненні землеустрою, розробці містобудівної документації, а також здійсненні господарської та іншої діяльності.

Заходи у сфері поводження з відходами необхідно здійснювати відповідно до вимог Закону України «Про відходи», серед іншого, щодо:

- розробки та затвердження схеми санітарного очищення населеного пункту (вимоги статей 21, 35-1 Закону України «Про відходи»);
- організації роздільного збирання корисних компонентів твердих побутових відходів (вимоги статей 21, 35-1 Закону України «Про відходи»);
- затвердження місцевих програм поводження з відходами та контроль за їх виконанням (вимоги статті 21 Закону України «Про відходи»);
- вжиття заходів для стимулювання суб'єктів господарювання, які здійснюють діяльність у сфері поводження з відходами (вимоги статті 21 Закону України «Про відходи»);

- вирішення питання щодо розміщення на своїй території об'єктів поводження з відходами (вимоги статті 21 Закону України «Про відходи»).

В процесі розробки звіту зі стратегічної екологічної оцінки необхідно враховувати вимоги наступних законодавчих актів:

Земельного, Водного та Лісового кодексів України;

Кодексу України про надра;

Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища»;

Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності»;

Закону України «Про основи містобудування»;

Закону України «Про охорону земель»;

Закону України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення»;

Закону України «Про оцінку впливу на довкілля»;

Закону України «Про охорону атмосферного повітря»;

Закону України «Про відходи»;

Закону України «Про рослинний світ»;

Закону України «Про тваринний світ»;

Закону України «Про мисливське господарство та полювання»;

Закону України «Про природно-заповідний фонд України»;

Закону України «Про екологічну мережу України», а також наказу Міністерства охорони здоров'я України «Про затвердження Державних санітарних правил планування та забудови населених пунктів».

Забезпечення доступу та врахування думки громадськості під час розроблення СЕО

В рамках проведення процедури Стратегічної екологічної оцінки проекту ДПТ для будівництва та обслуговування об'єктів рекреаційного призначення загальною площею 30,0000 га на території Остерської міської ради (за межами населеного пункту) Козелецького району Чернігівської області було складено Заяву про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки.

З метою громадського обговорення було розміщено Повідомлення про оприлюднення заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки проекту на офіційному веб-сайті:

https://chadm.cg.gov.ua/web_docs/60/2018/04/docs/%D0%A1%D0%95%D0%9E_%D0%97%D0%B0%D1%8F%D0%B2%D0%B0_%D0%9E%D1%81%D1%82_%D0%B5%D1%80_%D0%9F%D0%9E%D0%92%D0%9D%D0%86%D0%A1%D0%A2%D0%AE.pdf

Також, було проінформовано громадськість у двох друкованих ЗМІ:

- Чернігівська обласна газета «Деснянська Правда» №10(28773) від 25.03.2021р.
- Чернігівська обласна газета «ГАРТ» №14 від 01.04.2021р.

Протягом громадського обговорення заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки (15 календарних днів) звернень, зауважень та пропозицій від громадськості не надходило.

1. ЗМІСТ ТА ОСНОВНІ ЦІЛІ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, ЙОГО ЗВ'ЯЗОК З ІНШИМИ ДОКУМЕНТАМИ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ

«Детальний план території для будівництва та обслуговування об'єктів рекреаційного призначення загальною площею 30,0000 га на території Остерської міської ради (за межами населеного пункту) Козелецького району Чернігівської області».

Цільове призначення земельної ділянки: Для будівництва та обслуговування об'єктів рекреаційного призначення.

Детальний план розроблений відповідно до розпорядження Козелецької районної державної адміністрації від 23.11.2020 №273 «Про розроблення детального плану території земельних ділянок».

Детальний план є містобудівною документацією місцевого рівня, яка визначає функціональне призначення, параметри забудови земельної ділянки з метою розміщення об'єкту будівництва, формування принципів планувальної організації забудови, уточнення в більш крупному масштабі положень схеми планування території району, визначення планувальних обмежень використання території згідно з державними будівельними та санітарно-гігієнічними нормами, формування пропозицій щодо можливого розташування об'єкту в межах однієї проектною територією із дотриманням вимог містобудівного, санітарного, екологічного, природоохоронного, протипожежного та іншого законодавства з метою залучення інвестицій згідно інтересів територіальної громади, заходів щодо реалізації містобудівної політики розвитку території району, згідно п.4.1. ДБН Б.1.1- 14:2012 «Склад та зміст детального плану території».

Детальним планом території визначено:

1. принцип планувально – просторової організації забудови;
2. червоні лінії та лінії регулювання забудови;
3. функціональне призначення, режим та параметри забудови земельних ділянок, розподіл території на зони згідно з Державними будівельними нормами, стандартами і правилами;
4. уточнення містобудівних умов і обмежень;

5. обсяги інженерної підготовки території;
6. систему інженерних мереж;
7. порядок організації транспортного і пішохідного руху;
8. порядок комплексного благоустрою та озеленення;
9. захист населення і території від надзвичайних ситуацій техногенного, природного, соціального, воєнного характеру.

Розроблення проєкту здійснювалось:

- нормативно-правових актів, які регламентують діяльність органів виконавчої влади, місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій, щодо розроблення, збереження, та тиражування містобудівної документації.

При розробленні проєкту враховані вимоги таких законодавчих і нормативних документів:

- Земельний кодекс України;
- Водний кодекс України;
- Закон України «Про основи містобудування»;
- Закон України «Про генеральну схему планування території України»;
- Закон України «Про благоустрій населених пунктів»;
- Закон України «Про землеустрій»;
- Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища»;
- Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку»;
- Закон України «Про планування та забудову територій»;
- Закон України «Про регулювання містобудівної діяльності»;
- Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні»;
- ДБН Б.2.2-12:2019 «Планування і забудова територій»,
- ДБН Б.1.1 -15:2012 «Склад та зміст генерального плану населеного пункту»;
- ДБН Б.1.1-14:2012 «Склад та зміст детального плану території»;
- ДСТУ Б.Б.1 -17:2013 «Умовні позначення графічних документів містобудівної документації»;
- ДБН Б.1.1-22:2017 «Склад та зміст плану зонування території»;
- ДСанПіН 2.2.4-171-10 «Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною»;
- ДБН В.2.5-74:2013 «Водопостачання. Зовнішні мережі та споруди».

- ДСТУ-Н Б Б.1.1 -10:2010 "Настанова з виконання розділів "Охорона навколишнього природного середовища" у складі містобудівної документації",
- ДСП 173-96 "Державні санітарні правила планування та забудови населених пунктів", інших нормативно-правових актів.

Під час проектування детального плану враховано містобудівну документацію вищого рівня з урахуванням проєктних рішень Генеральної схеми планування території України (затвердженої 7.02.2002 року) та Схеми планування території Чернігівської області (затвердженої 28.09.2012 року). Крім цього, приймалися до уваги національні, регіональні та місцеві програми які також визначають відповідні передумови для прийняття проєктних рішень, а саме:

- Постанова Верховної Ради України «Про Основні напрями державної політики України у галузі охорони довкілля, використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки»;
- Державна цільова екологічна програма проведення моніторингу навколишнього природного середовища, затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 5 грудня 2007 р. № 1376;
- «Програма охорони навколишнього природного середовища Чернігівської області на 2014-2020 роки» затверджена рішенням XX сесії обласної ради VI скликання у 2014 році;
- Стратегія сталого розвитку Чернігівської області, затвердженої рішенням двадцять п'ятої позачергової сесії обласної ради шостого скликання 28 травня 2015 року;
- «Програма використання та охорони земель Чернігівської області на 2011-2020 роки» (із змінами згідно з рішенням обласної ради від 29.03.2012 від 08.07.2012) затверджена рішенням третьої сесії обласної ради шостого скликання від 25 березня 2011 року;
- «Програма розвитку рибного господарства Чернігівської області на 2018 - 2020 роки» затверджена рішенням десятої сесії обласної ради сьомого скликання 22 серпня 2017 року № 9-10/ВП;
- Довгострокова Комплексна регіональна програма коригування, розроблення містобудівної документації та місцевих правил забудови населених пунктів Чернігівської області на 2005 - 2020 роки, затвердженої розпорядженням голови облдержадміністрації від 22 липня 2004 року № 215;

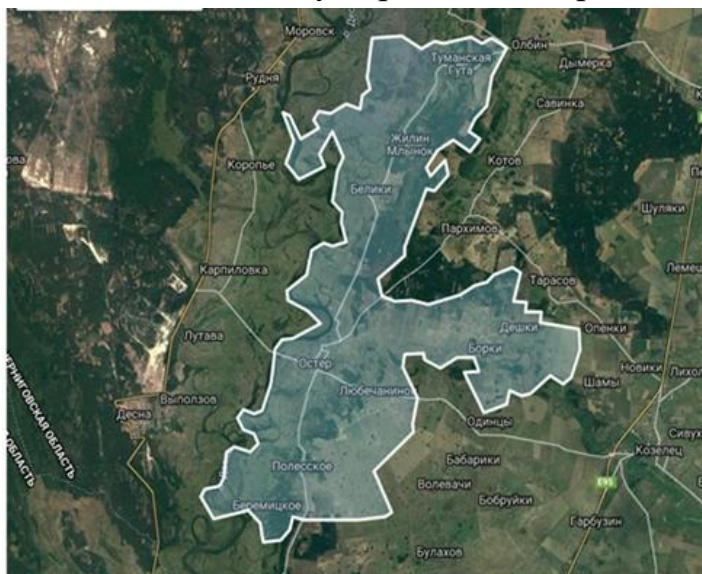
- «Регіональна цільова програма розвитку водного господарства Чернігівської області на період до 2021 року» (зі змінами) затверджена рішенням третьої сесії обласної ради шостого скликання від 29 березня 2011 року;
- Стратегія розвитку Козелецької об'єднаної територіальної громади на період до 2027 року.

2. ХАРАКТЕРИСТИКА ПОТОЧНОГО СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ТА ПРОГНОЗНІ ЗМІНИ ЦЬОГО СТАНУ, ЯКЩО ДОКУМЕНТ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ НЕ БУДЕ ЗАТВЕРДЖЕНО

Характеристика стану довкілля території, що розглядається сформована на основі доступної інформації, а саме: Доповідь про стан навколишнього природного середовища в Чернігівській області за 2019 рік, Екологічний паспорт Чернігівської області 2019 року, інформаційно-аналітичного огляду стану довкілля Чернігівської області, інформації офіційних веб-сайтів державних органів.

Чернігівська область розташована на крайній півночі Лівобережної України. Протяжність території із заходу на схід становить 180 км, з півночі на південь - 220 км. Загальна площа складає 31,9 тис. км², що становить 5,3 % території країни. За цим показником Чернігівщина посідає друге місце в Україні, середня щільність населення області - 32 особи на 1 км². На заході й північному заході Чернігівщина межує з Гомельською областю республіки Білорусь, на півночі - з Брянською областю Російської Федерації, на сході - із Сумською, на півдні - з Полтавською, на південному заході - з Київською областями України.

Остер – місто районного значення, центр Остерської міської територіальної громади, Козелецького району Чернігівської області, розташовано на лівому березі Десни при впаданні в неї річки Остер.

Рис. 2.1. Площа території громади

В геоморфологічному відношенні територія району відноситься до Лівобережної Придніпровської рівнини, розміщеної на древній терасі Дніпра. Рельєф району в основному рівнинний, місцями слабо хвилястий, котрий прорізається неглибокими долинами річок Трубіж, Остер, Недра, Супій.

Клімат району – помірно-континентальний з помірно жарким літом і помірно холодною зимою. Середньорічна температура повітря становить +7°C, середня температура липня +19°C, січня -6°C. Абсолютний максимум становить +38°C, абсолютний мінімум -33°C.

Річна сума опадів не перевищує 600мм, кількість корисних опадів у середньому 210 – 220мм. В холодний період року випадає 158мм, в теплий - 396мм опадів. Середня температура опалювального періоду складає $t_{ср.о.} = -1,7$ °C. Протяжність опалювального періоду – 191 доба. Максимальна висота снігового покриву 40см. Відносна середньорічна вологість повітря 77%, в теплий період панують вітри північно-західні та західні, в холодний період південно-східні.

Перепад висот складає від 126,93м до 112,59м. Ґрунти дерново-середньоопідзолені супіщані і суглинкові ґрунти.

Берéмицьке — село в Україні, у Козелецькому районі Чернігівської області. Орган місцевого самоврядування — Остерська міська громада. Географічні координати: 50°53'23" пн.ш. 30°50'54" сх. д.

Атмосферне повітря

У 2019 році викиди від стаціонарних джерел 450 підприємств, організацій, установ, громадян – суб'єктів підприємницької діяльності в

Чернігівській області склали 27,437 тис. т, що на 2,224 тис. т (7,5 %) менше викидів минулого року.

Викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел по Чернігівській області у розрахунку на одну особу склали 27,5 кг і в розрахунку на 1 км² – 860,0 кг.

Таблиця 2.1 Динаміка викидів в атмосферне повітря

Роки	Викиди в атмосферне повітря, тис. т			Щільність викидів у розрахунку на 1 кв. км, кг	Обсяги викидів у розрахунку на 1 особу, кг	Обсяг викидів на одиницю ВРП, т
	Всього	у тому числі				
		стаціонарними джерелами	пересувними джерелами			
2000	64,183	20,164	44,019	2001	55	-*
2016	37,102	37,102	**			
2017	31,854	31,854	**	989,685	30,752	*
2018	29,661	29,661	**	929,721	29,28	*
2019	27,437	27,437	**	860,0	27,5	*

* - розрахунки валового регіонального продукту (ВРП) не проводяться

** - викиди від пересувних джерел забруднення Головним управлінням статистики у Чернігівській області з 2016 року не розраховувались.

Табл. 2.2. Динаміка викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел забруднення у Козелецькому районі, тис. тонн

Козелецький район	2000	2016	2017	2018	2019
	0,120	0,495	0,541	0,490	0,390

Табл. 2.3. Динаміка викидів стаціонарними джерелами в атмосферне повітря, в тому числі по найпоширеніших речовинах (пил, діоксид сірки, діоксид азоту, оксид вуглецю) у Козелецькому районі тис. тонн

Козелецький район	2018 р.					2019 р.				
	разом	в т.ч.				разом	в т.ч.			
		пил	діоксид сірки	діоксид азоту	оксид вуглецю		пил	діоксид сірки	діоксид азоту	оксид вуглецю
	0,490	0,013	0,018	0,021	0,053	0,390	0,011	0,007	0,004	0,044

Табл. 2.4. Обсяги викидів забруднюючих речовин стаціонарними джерелами в атмосферне повітря у 2019 р.

Козелецький район	Обсяги викидів, тис. тонн		Збільшення / зменшення викидів у 2019р. проти 2018р., тис. тонн	Обсяги викидів у 2019р. до 2018 р., %	Викинуто в середньому одним підприємством, тонн
	2019	у 2018 р.			
	0,390	0,490	-0,099	79,7	22,964

Основними промисловими підприємствами регіону є:

ДП «Остерське лісове господарство» – виробництво з деревини;

ТОВ «Остратекс» – виготовлення матраців;

приватні підприємства «Візит» та «Євроут» в с. Бірки – деревообробні.

Безпосередньо на території проектного об'єкта відсутні стаціонарні об'єкти, діяльність яких супроводжується викидами забруднюючих речовин в атмосферне повітря. Джерелами викидів на території проектного об'єкта та поблизу можуть бути пересувні джерела у вигляді автотранспорту, що маневрує територією та садибного опалення (особистих котлів, буржуйок, твердопаливних котлів) мешканців сусідніх сіл.

Враховуючи відсутність значної промисло-виробничої діяльності в межах регіону в існуючому стані та на перспективу, стан повітря характеризується як задовільний.

Стан радіаційного забруднення атмосферного повітря

Чернігівським обласним центром з гідрометеорології вимірюється рівень гамма-фону в м. Остер.

Аналіз середньомісячної потужності експозиційної дози гамма-випромінювання у повітрі показує, що перевищень мінімального рівня дії, який складає 30 мкР/год, не спостерігалось. Потужність експозиційної дози гамма-випромінювання по області становила в середньому 8-12 мкР/год, що не відрізняється від показників минулих років. По декілька днів на місяць фіксувалися максимальні разові рівні 13,0-15,0 мкР/год. Коливання показників залежало від температурного режиму, напрямків та сили вітру, кількості опадів.

Водне середовище

На території області протікає 1570 річок загальною довжиною 8369 км. Відповідно до класифікації річок України всі річки Чернігівщини поділяються

на: 2 великі річки – Дніпро (124 км) та Десна (505 км), 8 середніх – Сож, Трубіж, Супій, Удай, Судость, Сейм, Снов, Остер (загальна протяжність 723 км), 1560 малих річок (загальна протяжність 7017 км), з яких 160 мають довжину більше 10 км.

Головною водною артерією області являється р. Десна. Вона ж є лівобережною притокою р. Дніпро першого порядку, яка впадає в нього на відстані 894 км від гирла, на 10 км вище по течії від Києва. Загальна довжина річки в межах України 575 км, з яких 70 км – протяжність територією Київської області, 468 км – Чернігівської та 37 км – на кордоні Чернігівської та Сумської областей.

До основних приток р. Десна відносяться середні річки Судость (довжина в межах області – 17 км), Снов (190 км), Остер (195 км) та Сейм (в межах України – 228 км, з них в межах Чернігівщини – 56 км, Сумщини – 167 км).

У басейні річки Десни формується біля 22 % поверхневого стоку р. Дніпро та біля 15 % стоку всіх річок України.

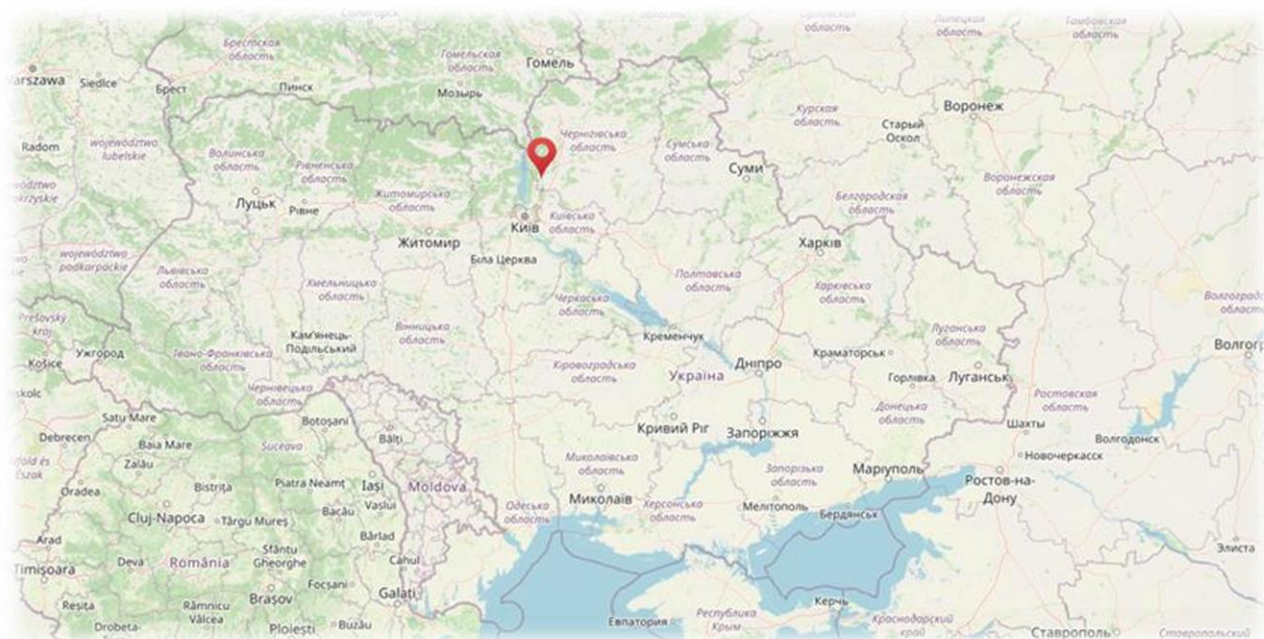
Річки Чернігівщини, в тому числі р. Десна, мають змішаний тип живлення – переважно атмосферний (80%) з участю ґрунтових вод (20%).

На Чернігівщині наразі функціонує 18 водосховищ загальною площею водного дзеркала 1,7 тис. га і об'ємом 38,9 млн м³ та 605 руслових ставків з гідротехнічними спорудами сумарним об'ємом 3,9 млн м³ і загальною площею водного дзеркала 75,5 тис. га.

Озера Чернігівщини, в основному, розташовані у заплавах великих річок – Дніпра та Десни.

10. ОПИС ЙМОВІРНИХ ТРАНСКОРДОННИХ НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ

Враховуючи територіальне розташування ділянки на дуже значній відстані (рис. 10.1.) від межі сусідніх держав, ймовірні транскордонні наслідки для довкілля та здоров'я населення не очікуються.

Рис. 10.1. Карто-схема розташування об'єкта, по відношенню до кордону з сусідніми державами.